

Årsberetning 2024

Indhold

Rundt om Provas	3
Omlægning af IT	3
Stormflod	4
Nødstrøm	4
Politikker	5
Kundenærhed	5
Varmeforsyning	6
Vognparken	6
Drikkevand	7
Vandmiljø	7
Affald og genbrug	8
Navneskifte Haderslev	8
Opgradering Gram	9
GenSkab	9
Regn- og spildevand	10
Hjælp fiskene	10
Humlegårdsbæk	11
Ribe Landevej	12
Jomfristien	12
Økonomi	13
Rammesætning	13
Resultater 2024	15
Takster for 2025	17
Nøgletal	18

Rundt om Provas

For at være bedre rustet har Provas styrket sikkerheden på IT-området på såvel de administrative som de operationelle produktionssystemer. Vi har igangsat arbejdet med at opdatere vores beredskabsplaner og udført højtvarsikring af Forsyningshuset. Endelig har vi skiftet energikilde fra gas til varmepumpe i Forsyningshuset.

Samtidig har vi gennemført en væsentlig opgradering af både vores økonomi- og tidsstyringssystem som et led i at leve op til den nye bogføringslov.

Koncernens bestyrelser følger anvisningerne i kodeks for god selskabsledelse i kommunale forsyningsselskaber.

Omlægning af IT Forsyningsikkerhed

I foråret indgik vi aftale med itm8 som leverandør af IT og stoppede dermed som kunde ved SamAqua IT. Den daglige drift af IT og vores produktionsteknologi, varetages nu af egen IT-medarbejder, mens servicedelen ligger hos itm8. Overgangen er foregået planmæssigt og forventes at give årlige, økonomiske besparelser fra 2025. Med skiftet styrker vi vores cybersikkerhed, da en række sårbarheder er blevet udbedret med udrulningen af den nye IT-løsning.

Stormflod Højvandssikring

Belært af stormfloden i 2023, hvor overfladevand nær havde oversvømmet transformatorstationen ved Forsyningshuset, påbegyndte vi i efteråret en større planlagt højvands-sikring. En vildtvoksende vold ud mod Fjordagervej skal beskytte transformatoren mod oversvømmelse fra fjorden, mens en mur mod Humlegårdsbækken skal modstå oversvømmelser fra bækken og det regnvand der løber på overfladen bag os.

Nødstrøm Belastningstest

For at sikre nødstrøms-generatorernes evner til at fungere gennemførte vi i efteråret en test af aktivering og belastning. Strømmen blev afbrudt på et tidspunkt med lavt forbrug. I stedet lod vi nødstrømsgeneratorene stå for forsyningen af strøm. Perioden strakte sig ind over en periode på fem timer med højt forbrug. Testen forløb uproblematisk og styrker tilliden til, at vi med den aktuelle dieselbeholdning vil kunne levere vand til forbrugerne op til 10 timer under strømnedbrug.

Politikker HR og CSR

HR-politikken* sikrer os et struktureret forløb omkring samtaler (MUS), feedback og fortrolige snakke mellem en medarbejder og dennes leder (1:1). Mange er ansat hos Provas længe, men vi mærker også de nye tendenser med kortere ansættelser.

Trivsel indgår derfor også i CSR-politikken**, der i alt omfatter syv kerneområder. Den bygger på virksomhedsstrategien, der netop bærer titlen "Fælles om fremtiden".

*Human Resources: Opgaver relateret til medarbejdere.

**Corporate Social Responsibility: Virksomhedens sociale ansvar.

Kundenærhed Pop up service

Et stort fokus har i 2024 ligget på kundeoplevelsen og på hvordan vi i Provas yder den bedste kundeservice.

Som forsøg lejede vi et tomt butikslokale i midtbyen. Over nogle timer bød vi forbipasserende indenfor.

Kundeservice stod klar med råd og vejledning specifikt om selvbetjening og MinForsyning. Konceptet videreudvikles i det nye år.

Varmeforsyning Farvel til gas

Som led i målet om at drive Provas på en klimamæssig for-
svarlig vis og for at leve op til
Haderslev kommunes Klima-
plan, udskiftede vi i efteråret
vores varmekilde i og omkring
Forsyningshuset.

Ved at skifte fra naturgas til en
luft-til-vand varmepumpe, kan
vi spare klimaet for 76 tons
CO₂ om året.

Vognparken Flere el-biler

Med indkøbet af tre el-biler,
som erstatning for nogle
gamle dieslbiler, mindsker
vi vores forbrug af fossilt
brændstof. De nye biler er af
mærket Volkswagen ID Buzz. I
forvejen havde vi to el-biler af
mærket Volkswagen UP!

Vognparken udskiftes til el
efterhånden som firmabilerne
slides ned.

Drikkevand

Provas har i 2024 leveret 1,6 millioner liter drikkevand af god kvalitet. For at sikre en stabil drift arbejder vi løbende med udskiftning af ledninger. I 2024 har vi udskiftet 3,7 km af vores i alt knap 500 km vandledninger, der forsyner de godt 11.000 forbrugssteder. Denne udskiftning hjælper også med at reducere vandtab, som aktuelt ligger på cirka 8 %.

Vi har færdigetableret en ny kildeplads, så Vojens Vandværk igen kan have en mere sikker vandforsyning med to kildepladser, når råvandsledningen frem til vandværket er etableret.

Vandmiljø Beskyt drikkevandet

Provas har indgået frivillige aftaler om beskyttelse af de nære områder rundt om borerne (BNBO), hvilket bidrager til beskyttelsen af det grundvand vi anvender til drikkevand. Ikke alle steder er det lykkedes, hvorfor opgaven med at give påbud er overgået til Haderslev Kommune. Samtidig har vi arbejdet på at plante skov og opkøbe jord i områderne nær vores kildepladser. Med kampagnen "Du bor på dit drikkevand" har vi sat fokus på den enkelte haveejers medansvar.

Affald og genbrug

Besøgstallet på genbrugspladserne er steget, men uden at mængden af affald er øget. Direkte genbrug, som også er indsat i kommunens affaldsplan, er i fokus og GenTag benyttes flittigt. Genbrugspladsen i Gram er fornyet og genbrugspladsen i Haderslev har fået værkstedet GenSkab. Disse initiativer understøtter direkte genbrug samt Provas sociale ansvar.

Vi er begyndt at indsamle tekstilaffald fra husstande og modtager mere tekstil på pladserne. Henteordningen for asbest blev ligeledes gjort permanent i 2024. Nye regler for håndtering af asbest trådte i kraft ved årsskiftet, hvilket førte til, at mange borgere valgte at skifte tag. Dette resulterede i indsamling af cirka 1.300 ton asbest til deponi.

Samlet set opnåede vi i 2024 en reel genanvendelse på 72%.

Navneskifte Nyt ikke altid bedre

Genbrug gælder ting såvel som navne. Og netop navnet 'Ressourcecenter Haderslev' har længe slået knuder på mange tunger. Derfor rullede vi navnet tilbage til det mere mundrette 'Haderslev Genbrugsplads'. Selv om navnet er tilbage ved det gamle, er pladsen stadig topmoderne med fokus på genbrug, upcycling og affald som en ressource. Det der er "skruld" for dig er måske "guld" for mig.

Opgradering Gram Genbrugsplads

Den gamle plads var blevet utidssvarende. I august åbnede den efter en større renovering, hvor kun en enkelt bygning kunne genanvendes.

Pladsen er blevet dobbelt så stor, containerne står under niveau i forhold til bilerne for at undgå dårlige løft, der er etableret kvashegn rund om pladsen for at højne biodiversiteten og der er blevet adgang med Provas 24/7. Der er etableret GenTag

GenSkab Socialt samarbejde

På Haderslev Genbrugsplads lægger Provas et lokale og materialer til det beskyttede værksted GenSkab.

Det har hele tiden været hensigten, at lokalet skulle benyttes til at højne samarbejdet mellem Provas, private og kommunens institutioner om mere genanvendelse og genbrug. Værkstedet åbnede i efteråret, og er et frivilligt tilbud for voksne borgere på socialområdet. Det drives af kommunen.

Åbningen af værkstedet har skabt stor værdi for dets brugere.

Men også pladsens øvrige gæste finder det hyggeligt med mere liv, og mange lægger gerne vejen ind forbi. Selv medierne har på eget initiativ flere gange fremhævet det gode tiltag.

Regn- og spildevand

I det forgangne år har Provas arbejdet på at sikre effektiv og bæredygtig spildevandshåndtering. Dette arbejde har været præget af udfordringer som højtstående grundvand og skærpede miljøkrav, der kræver langsigtede løsninger. Provas driver et kloaknet på knap 1.300 kilometer og ca. 270 pumpestationer, som leder spildevandet fra de godt 19.000 forbrugssteder til selskabets 9 rensningsanlæg. Rensningsanlæggene modtog i 2024 samlet 12 millioner kubikmeter spildevand.

Hjælp fiskene Kampagne

I sensommeren malede vi gule fisk ved udvalgte vejriste i Vojens. Fiskene skal minde forbipasserende om, at risten leder vandet ud i naturen. Tanken er, at der med tiden vil være gule fisk i alle separat-kloakerede boligområder.

Det er håbet, at beboerne i de pågældende områder vil undgå at vaske bilen på vejen eller hælde sæbevand i deres udendørs rist.

Humlegårdsbæk Separatkloakering

I 2024 begyndte vi separatkloakeringen i Haderslev Sydby for at reducere belastningen på kloaksystemet og renseanlægget, samt minimere overløb til vandløbet Humlegårdsbæk og Haderslev Fjord.

Projektet vil strække sig over mange år, og vi samarbejder med borgere, virksomheder og myndigheder for en smidig gennemførelse.

Vi har øget kommunikationsindsatsen for at hjælpe bor-

gerne med at forstå kravene og gennemføre nødvendige ændringer på deres ejendomme. Blandt andet er der oprettet en særskilt Facebook-gruppe for målrettet og dynamisk dialog, samt afholdt flere forskellige dialogmøder.

I 2024 er der indgået aftaler omkring at lave vandløbsreguleringer på bækken og dermed mindske størrelsen på de nye regnvandsbassiner, samlet set bedre økonomisk og bedre for natur og miljø i området.

Ribe Landevej Regnvandsledning

I efteråret startede arbejdet med at etablere regnvandsledningen, der skal håndtere regnvandet fra området omkring Engel Parken. Et større anlægsarbejde, som betød at dele af Ribe Landevej blev gravet op i det ene spor. God koordinering med Haderslev Fjernvarme har bidraget til at projektet er blevet godt og er afviklet effektivt. Samarbejdet medførte et kortere samlet projektførløb samt mulighed for effektiv trafikafvikling.

Jomfrustien Klimastilpasning

Et stort infrastrukturprojekt har været udskiftningen af spildevands- og fællesvandsledninger på den vestlige del af Jomfrustien. Klimaprojektet skal håndtere regnvand og dermed aflaste fællesledningerne og forhindre oversvømmelser. Projektet har været udfordret af komplekse grundvandsforhold, trafikmæssige hensyn og koordinering med andre arbejder i området. Udskiftningen har forbedret afledningen af spildevandet og reduceret risikoen for driftsforstyrrelser og forurening.

Økonomi

Provas-Haderslev Vand A/S og Provas-Haderslev Spildevand A/S er underlagt reglerne om økonomiske rammer ved Vandsektorloven.

Rammesætning

Den økonomisk ramme for Vand og Spildevand skal sikre, at forbrugerne ikke betaler for meget. Samtidig bør rammen garantere selskaberne tilstrækkeligt med midler til at kunne drive, vedligeholde og udvikle deres infrastruktur med fortsat høj kvalitet og forsyningssikkerhed. For at give selskaberne et incitament til at effektivisere drift og anlæg, indgår et effektiviseringskrav på minimum 2% i beregningen af den økonomiske ramme.

Økonomisk regulering i vandsektoren

De økonomiske forhold for vandselskaber som Provas-Haderslev Vand A/S og Provas-Haderslev Spildevand A/S er reguleret i Vandsektorloven, der håndhæves af Vandsektortilsynet. Formålet er en effektiv vandsektor med høj kvalitet og forsyningssikkerhed og så stabile og lave vandpriser som muligt.

Vandsektortilsynet beregner årligt, hvad det bør koste at være forbruger i hvert enkelt selskab, idet man tildeler selskaberne en Indtægtsramme. Beregningen er meget detaljeret, omfattende og opleves unødigt kompliceret. Reguleringens bureaukrati koster årligt forbrugerne i Haderslev Kommune 6-800.000 kr., som er penge, der skal spares, før der kan skabes reelle besparelser.

Prognose for indtægtsrammer og takster

Forsyningsselskabernes brancheforening DANVA har i samarbejde med revisionsselskabet PwC udarbejdet en prognosemodel, som kan vise en langsigtet udvikling i indtægtsrammen, taksterne og likviditeten i et selskab.

Modelleringen baseres på den eksisterende regulering og seneste økonomiske ramme samt forventninger til fremtidig indtægtsramme, leverede vandmængder, takster, driftsudgifter, investeringer og lånoptagelse.

Tidligere modelleringer for Provas, som blev udarbejdet med udgangspunkt i den økonomiske ramme for 2023, viste teoretiske konkurstidspunkter for vandselskabet i 2032 og spildevandsselskabet i 2045. Dette billede er ikke ukendt i sektoren.

At der er en generel udfordring med den økonomiske regulering, er man opmærksom på både i DANVA og i folketinget.

Generelle fremskrivninger viser, at selskaberne ikke får dækket deres omkostninger i forbindelse med store investeringer samt vedligeholdelse af ledninger og anlæg. Samtidig forventer man, at sektoren skal fordoble sine årlige investeringer fra nu af og indtil 2070 for at følge med klimaforandringer, samfundsudvikling og nye krav.

For at håndtere den uhensigtsmæssige regulering har regeringen nedsat et Vandreguleringsudvalg, som skal komme med forslag til en ny økonomisk regulering.

Allerede i år er der sket ændringer i den økonomiske regulering. Nu kan tillæg umiddelbart medtages, tidligere var der to års ventetid. Samtidig kan en under- eller overdækning fremover justeres inden for 4 år.

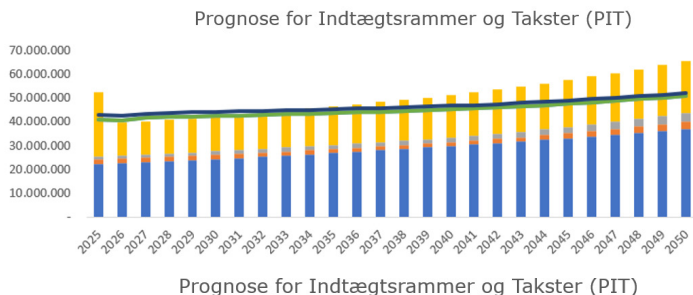
En helt ny modellering/prognose af Provas indtægtsrammer og takster, med udgangspunkt i økonomiske rammer for 2025, viser teoretiske konkurstidspunkter i 2063 for Provas-Haderslev Vand A/S og 2049 for Provas-Haderslev Spildevand A/S.

Tidspunkterne bygger på den godkendte budgetlægning og de økonomiske rammer for 2025, sammen med forventede parametre i fht. inflation, renteniveau og effektiviseringskrav. Ændres den økonomiske regulering og vælger bestyrelsen for eksempel at udsætte investeringer eller justere serviceniveauet, vil prognosen ændre sig.

Figur 1 og 2 er baseret på aktuelle forventninger til indtægtsramme, leverede mængder, takster, driftsudgifter, investeringer og lånoptagelse.

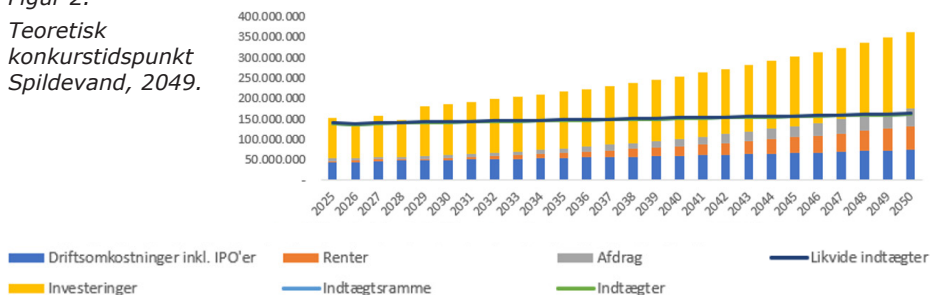
Figur 1.

Teoretisk
konkurstidspunkt
Drikkevand, 2063.

Figur 2.

Teoretisk
konkurstidspunkt
Spildevand, 2049.

Resultater 2024

Over- og underdækning

Hvis et regnskabsår giver overskud, svarer det til at vi har stiftet gæld til kunderne, som skal betales tilbage. Dette kaldes også "at have overdækning". Et overskud skyldes ofte, at vi har krævet for mange penge ind via taksterne.

Opkræver vi omvendt for lidt, skylder forbrugerne os penge, og vi har et tilgodehavende hos dem. Det kaldes "at have underdækning".

En del af et overskud eller et underskud kan naturligvis også skyldes andre forhold end taksterne.

Reduktion i overdækningen

Som koncern havde Provas et overskud i regnskabsåret 2024 på 20,2 mio. kr. og en egenkapital på 2,3 mia. kr.

Provas skal "hvile-i-sig-selv". Det betyder, at der over en kort årrække skal være balance mellem indtægter og udgifter, og koncernen skal over tid altså hverken skabe overskud eller underskud.

I vand- og spildevandsselskaberne bestemmer staten hvor store indtægterne må være. Selskaberne tildeles en "økonomisk ramme", som fordeles ud på den vandmængde, der forventes faktureret. Her ved fastsættes taksterne på vand og spildevand. På affald fastsættes taksten på baggrund af det kommende års budget.

Når regnskabsåret giver et overskud, har vi ofte opkrævet for mange penge hos forbrugerne og har dermed fået en kortfristet gæld, der skal betales tilbage. Vi har en "overdækning". Opkræver vi omvendt for lidt, skylder forbrugerne os penge og vi har et tilgodehavende, en "underdækning". En del af et over- eller underskud kan naturligvis også skyldes andre forhold.

Fra 2023 til 2024 er overdækningen netto reduceret med 12 millioner kroner, hvilket er et udtryk for, at Provas nu ikke har så meget gæld til kunderne, som ved udgangen af 2023. Dette betyder også at koncernens omsætning for 2024 regnskabsteknisk forøges med det tilgodehavende, som gælden overfor kunderne er reduceret med.

Siden 2023 har vi startet udligningen af "koncerninterne mellemværende" samtidig med en reduktion af koncernens obligationsbeholdning. Over en længere periode er der på tværs af koncernen lånt penge mellem selskaberne (interne mellemværende). Det har vi i 2023 og 2024 arbejdet på at udligne. Ved afslutningen af regnskabsåret var der fortsat finansiering mellem koncernens selskaber, men der er sket en væsentlig reduktion.

For godt 10 år siden optog Provas lån til anlægsprojekter, blandt andet "Bæk til bælt", der ikke blev realiseret. Pengene blev investeret i værdipapirer. Bestyrelsen besluttede i 2023 at obligationerne skulle afhændes over tid og i 2024 er der solgt 12 millioner kr., som er anvendt til finansiering af renoveringen af Gram Genbrugsplads. Ved regnskabsårets afslutning er beholdningen reduceret til 35 millioner kroner.

Der har i regnskabsåret været færre investeringer end budgetteret, hvilket primært skyldes manglende mulighed for at igangsætte anlægsprojekter, som derfor er periodeforskuet.

Særligt et merforbrug på transport af genbrugsfraktioner samt indsamlingen af asbest har påvirket årets resultat i Provas-Haderslev Affald A/S.

Takster for 2025

I Haderslev Kommune vil taksten for en gennemsnitlig husstand stige med 124 kr. om måneden. hvor knap 75% kommer fra øgede omkostninger til vand og spildevand og godt 25% kommer fra affald og genbrug.

Regulering efter markedsprisen på vand og spildevand

Taksterne for vand og spildevand er udregnet på baggrund af den generelle prisregulering i 2022 og 2023.

Prisreguleringen sker på baggrund af en gennemsnitlig prisudvikling i markedet og da inflationen fortsat var høj i 2022 og 2023. Dermed er indtægtsrammen reguleret med 6,63%.

Stigende omkostninger på vandområdet

Taksterne for vand og spildevand er dertil udregnet på baggrund af nye aktiviteter i Provas i 2023.

Af aktiviteter i 2023 kan, udover udvidelse af forsyningsnettet, nævnes stigende el-omkostninger, modtagelse af væsentlig mere regnvand end tidligere samt beredskab og oprydning i forbindelse med stormfloden i efteråret 2023.

Stigende omkostninger på affaldsområdet

Affaldstaksten vil stige i 2025.

Grundgebyret, som dækker omkostningerne til genbrugspladserne og til husstandsindsamling af genanvendelige fraktioner, stiger på grund af øgede transportudgifter til vognmænd samt nye investeringer.

Tømningsgebyret, som dækker indsamling og behandling af restaffaldet, stiger på baggrund af øgede afgifter, der primært er pålagt forbrændingsanlægget.

Nøgletal

Nøgletal for Provs	2024	2023	2022
Antal fuldtidsstillinger	65	66	67
Gennemsnitsalder, år	48	49	50
Gennemsnitsanciennitet, år	8	9	8,5
Sygefravær, kort tid, %	2,9	4,2	3,3
Sygefravær, lang tid, %	1,6	1,6	1,6
Kønsfordeling medarbejdere			
Kvinder, %	50	50	46
Mænd, %	50	50	54
Kønsfordeling bestyrelserne			
Kvinder, %	44	44	44
Mænd, %	56	56	56

Nøgletal for Vand	2024	2023	2022
Solgt, mio. m ³	1,50	1,48	1,47
Udpumpet, mio. m ³	1,62	1,64	1,66
Vandtab, %	8,1	8,9	8,1
Antal ledningsbrud	21	31	36
Antal forbrugssteder	11.430	11.272	11.338
Takster for en husstand kr.*	3.390	3.048	2.757

Nøgletal for Spildevand	2024	2023	2022
Modtaget spildevand, mio. m ³	12,11	9,85	7,49
Solgt spildevand, mio. m ³	2,29	2,27	2,48
Antal tanke i tømningsordningen	2.356	2.369	2.376
Antal forbrugssteder tilsluttet kloaknet	22187	20.923	20.931
Takst for en husstand**	6.809	6.142	6.049

Nøgletal for Affald og genbrug	2024	2023	2022
Indsamlet restaffald, ton**	6.342	6.207	7.913
Indsamlet til genbrug, husstandsindsamling, ton**	7.438	7.247	5.817
Indsamlet på genbrugspladser, ton**	7.588	6.457	6.535
Indsamlet antal kasser til farligt affald	11.582	11.681	11.337
Antal besøg på genbrugspladser**	363.101	312.651	305.377
Antal husstande, restaffald	22.571	21.184	24.000
Antal husstande, genbrugsbeholdere**	53.246	47.837	48.197
Takst for en husstand, kr.*	3.390	3.990	4.082

* En gennemsnitlig husstand er defineret som en husstand, der bruger 100 m³ vand og har en 240 liters 2-delt beholder til mad- og restaffald.

** Grundet ny opgørelsesmetode for nøgletal vedr. affald kan tabellen ikke sammenlignes med tidligere nøgletalstabeller.

Haderslev, den 23. april 2025

Inga Lykke
Bestyrelsesformand

Esge Homilius
Adm. direktør

Følg os på
Facebook, LinkedIn og YouTube

Skann QR-koden

Skann QR-koden

Skann QR-koden

Fjordagervej 32
6100 Haderslev
Telefon 73 520 520
info@provas.dk

www.provas.dk

